

Č.j.:08-0035/01 - 77

Bratislava 20.10.1977

PRÍSNE TAJNÉ

Výtlačok č.: 3
Počet listov: 11
Prílohy: 4/6

INFORMÁCIA SPRÁVY ŠtB :

/43. týždeň/

Za uplynulý týždeň boli operatívnymi prostriedkami Správy ŠtB získané nasledovné poznatky :

- 1./ Dňa 24.9.1977 bývalý mjr. ŠtB Štefan MARTIŠEK, nar. [REDAKOVANÉ], t.č. robotník v CHZJD, bytom [REDAKOVANÉ], vylúčený z KSČ, viedol s prameňom obsiahly rozhovor k súčasným politickým udalostiam. MARTIŠEK v rozhovore rozeberal okrem iného otázku vzájomných vzťahov medzi ZSSR a USA, pričom uviedol, že prišlo k ochladnutiu týchto vzťahov, čo je dôsledok neprezieravej politiky gen. taj. ÚV KSSZ. K tomuto muselo podľa neho zákonite prísť, nakoľko súčasná politika ZSSR je politikou z pozície sily a novodobého imperializmu. Pri porovnávaní vzájomných vzťahov ZSSR k ostatným soc. krajinám MARTIŠEK uviedol, že soc. štáty sú nútené vo svojej vnútornej politike, ale najmä zahraničnej postupovať podľa pokynov Moskvy a jednat tak ako sa im prikáže.

V ďalšom rozhovore hovoril menovaný o Eurokomunizme a o knihe vydanej pod týmto názvom CARILLOM, pričom

uviedol, že má možnosť prečítať si niektoré informácie o obsahu tejto knihy a počuť rôzne komentáre k týmto otázkam. Naznačil, že i v ČSSR bola táto kniha k dostaniu, avšak on ju nemá. Prejavil nesúhlas s tým, že u nás stranícke orgány, polemiku odmietli a knihu odsúdili ako nevhodnú k uverejneniu, dokonca ju označili ako nepriateľskú. K oponovaniu prameňa, že kniha má charakter "dubčekovštiiny" MARTIŠEK uviedol, že DUBČEK nezačal dost energicky a nemal okolo seba schopných ľudí, pričom si tiež plne nezískal za svoje idey armádu a bezpečnosť. Poznámeneal, že mládež, ale hlavne bývalí väzni bola príliš malá sila na uskutočnenie cieľov, ktoré vytýčilo DUBČEKOVE vedenie. Teraz je vraj situácia po odstupe času jasnejšia, no žiaľ podľa jeho vyjadrenia v súčasnej dobe pod dozorom rakiet a pancierov ZSSR nie je možné tieto ciele dosiahnuť.

CARTEROVE prejavy o potlačovaní ľudských práv v krajinách soc. spoločenstva hodnotil MARTIŠEK v tom smere, že CARTER má pravdu, nakoľko je verejným tajomstvom, že v ZSSR je prenasledovaných niekoľko tisíc osôb za svoje presvedčenie. Mnohí ľudia vysoko inteligentní sú väznení, obmedzovaní pri prejavoch, pobyte, cestovaní, pri umeleckej i ďalšej činnosti. Menovaný uviedol, že sám mal možnosť počas štúdia v Moskve sa presvedčiť o niektorých aspektoch slobody uskutočňovanej v ZSSR a vždy si vedel o tom utvoriť svoju mienku,

Pri hodnotení pomeru vojenských síl v ZSSR a USA MARTIŠEK hovoril o celkovom vyrovnaní týchto síl, pričom poukázal na to, že výrobou neutronovej bomby majú USA určitý náskok pred ZSSR, pričom však ZSSR má prevahu v pozemných rakietových zbraniach.

V závere rozhovoru sa MARTIŠEK zaoberal otázkami vzťahov medzi Čínou a ZSSR, pričom sa stotožňoval s prejavmi

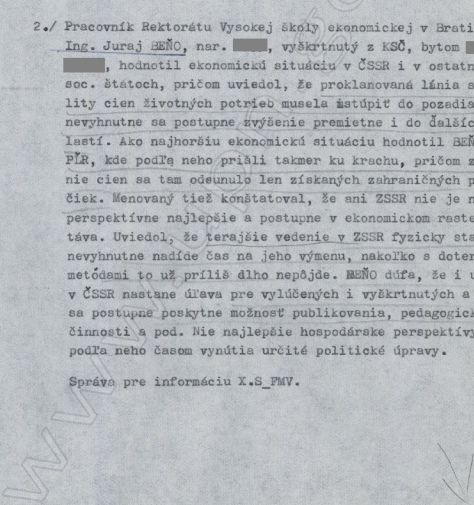

čínskeho vedenia, ktoré hlása, že politika ZSSR má v sebe určité prvky imperializmu. Tiež v súvislosti územných požiadaviek Číny sa k týmto prikláňal a uviedol, že tieto požiadavky zo strany Číny sú do značnej miery opodstatnené, i keď nie z hľadiska právneho, tak z humánneho, pretože "Čína je preľudnená a na Sibíri je potrebné hľadať človeka s ďalekohľadom".

Správa je pre informáciu X.S-FMV. Bude odstúpená podľa príslušnosti XII.S-FMV.

- 2./ Pracovník Rektorátu Vysokej školy ekonomickej v Bratislave, Ing. Juraj BEŇO, nar. [redacted], vyškrtnutý z KSČ, bytom [redacted], hodnotil ekonomickú situáciu v ČSSR i v ostatných soc. štátoch, pričom uviedol, že proklanovaná lánia stability cien životných potrieb musela ístúpiť do pozadia a nevyhnutne sa postupne zvýšenie premietne i do ďalších oblastí. Ako najhoršiu ekonomickú situáciu hodnotil BEŇO v PĽR, kde podľa neho prišli takmer ku krachu, pričom zvýšenie cien sa tam odesunulo len získaných zahraničných pôžičiek. Menovaný tiež konštatoval, že ani ZSSR nie je na tom perspektívne najlepšie a postupne v ekonomickom raste zaostáva. Uviedol, že terajšie vedenie v ZSSR fyzicky starne a nevyhnutne nadíde čas na jeho výmenu, nakoľko s doterajšími metódami to už príliš dlho nepôjde. BEŇO dúfa, že i u nás v ČSSR nastane úľava pre vylúčených i vyškrtnutých a týmto sa postupne poskytne možnosť publikovania, pedagogickej činnosti a pod. Nie najlepšie hospodárske perspektívy si podľa neho časom vynútia určité politické úpravy.

Správa pre informáciu X.S_FMV.

101

3./ PhDr. Juraj FABIAN, nar. [REDAKOVANÉ], bývalý odborný asistent FF-UK v Bratislave, t.j. pracovník Štátneho archívu vylúčený z KSC sa pred prameňom sťažoval, že mu nie je umožnená publikačná činnosť a nemôže slobodne rozhodovať o svojom zamestnaní, čo považuje za diskrimináciu. Podľa vyjadrenia FABIANA perzekúcia vylúčených osôb z KSC je škodlivá i pre národné hospodárstvo, najmä vo vedeckej oblasti, pretože nie je umožnené vedecky pracovať mnohým schopným osobám a nie sú využité ich možnosti, hoci mnohé z nich boli vylúčené neprávom a nemajú záujem škodiť soc. zriadeniu. Menovaný je presvedčený, že tento stav bude prehodnotený a bude prijatý záver na vedecké využitie vylúčených osôb.

Poznanky boli dané pre informáciu X.S-FMV.

4./ Dôveryhodný prameň sa zúčastnil v dňoch 19.-23.9.1977 zasadnutia X. Svetového kongresu eheterapie v Zürichu - Švajčiarsko, kde v druhý deň pobytu bol vo večerných hodinách pozvaný účastníkom zasadania profesorom FREDERICKOM z Belgicka a Dr. Brianom SLOCOMBE, nar. [REDAKOVANÉ] z Anglicka do kaviarne na priateľské posedenie. Dr. SLOCOMBE zaevidoval rozhovor na súčasnú politickú situáciu vo svebe, pričom uviedol, že USA pred Belehradskou konferenciou rozpúťali kampaň o porušovaní ľudských práv v soc. krajinách, hlavne z toho dôvodu, aby na tejto konferencii získali niektoré ústupky v prospech USA. Sám SLOCOMBE je presvedčený o potláčaní ľudských práv v soc. krajinách, ktorú okolnosť si nedal vyvrátiť. Menovaný sa tiež zmienil o zvýšenej politickej aktivite Vatikánu, pričom poukázal na prebiehajúce rozhovory pápeža s jednotlivými predstaviteľmi rím. kat. cirkvi zo soc. štátov, ktoré sa vraj podľa neho týkajú tiež prevažne porušovania ľudských práv v týchto krajinách.

120

SLOCOMBE uviedol, že vyššie vrstvy v kapit. štátoch s napätím očakávajú výsledky Belehradskej konferencie, nakoľko sú presvedčené o tom, že ZSSR a väbec soc. štáty budú nútené urobiť značné ústupky už i preto, že USA vlastní neutronovú bombu.

Správa je pre informáciu II.S-FMV.

- 5./ Vytažením Megdalény TÓTHOVEJ, pracovníčky Jedálnych a lôžkových vozňov z Bratislavy, po návrate zo služobnej cesty z Rakúska-Talianska-Francúzska a NSR, ktorú uskutočnila v septembri 1977 bolo zistené, že spievodca vlakov Jozef SIVÁK, nar. [REDAKOVANÉ] z Bratislavy, v Ríme prišiel do styku s čs. emigrantom - pátrom Dr. Štefanom FÁBEROM, nar. [REDAKOVANÉ], ktorý výprave po meste Rím robil spievodcu. Dr. FÁBERA čs. skupine zariadil audienciu u pápeža, ktorú pápež udeľoval z príležitosti svojich 80-tich narodenín. Zaobstaral 30 vstupeniek a spoločne s týmito bol u pápeža. Kto menovite sa tejto audencii zúčastnil TÓTHOVÁ uviesť nevie, avšak má vedomosť, že tam boli i hospodárski funkcionári Železničného staviteľstva zo Žiliny.

Dr. FÁBERA výprave prisľúbil, že pred odchodom im odovzdá rôznu literatúru, ako i náboženské knihy, čo sa neuskutočnilo z dôvodov, že menovaný nezastihol na stanici vlak, ktorým z Ríma odchádzali.

Ďalej uviedla, že SIVÁK sa dobre pozná s menovaným, čo spozorovala z ich vzájomného chovania, od ktorého obdržal i náboženskú knihu. V Paríži sa výprave nevenoval, vybavoval si súkromné záležitosti a vo Frankfurte n/M. uskutočnil styk s neznámou osobou, s ktorou bol vidieť i v Paríži.

Bude prevedené vyťaženie J. SIVÁKA k jeho stykom v zahraničí s cieľom objasnenia o aké osoby sa jedná.

- 6./ V septembri 1977 zdržoval sa v Zs. kraji čs. emigrant rehoľný kňaz salezián Alfonz ŠILHÁR, bytom Austrália, ktorý navštívil viacerých saleziánov. Menovaný konkrétne prišiel do styku so Štefanom SANTNEROM, nar. [REDAKOVANÉ], bývalý rehoľný kňaz, t.č. dôchodca, bytom [REDAKOVANÉ], ktorý ho podrobne informoval o svojom vyšetrowaní zo strany bezpečnosti, o prevádzanej domovej prehliadke, zabavení náboženských kníh a pod. SANTNER pred ním kritizoval náboženskú neslobodu a snažil sa vystupovať ako maršľr. ŠILHÁR ďalej navštívil správcu fary v Perneku, okr. Bratislava-vidiek Antona SRHOLCA, nar. [REDAKOVANÉ], s ktorým tiež hovoril o otázkach náboženskej slobody. Ďalšie návštevy saleziánov mal ŠILHÁR uskutočniť v okolí Šaštína v okrese Senica.

Menovaný prišiel do ČSSR cez saleziánske ústredie v Ríme, ktorou cestou sa bude vracat i späť. V Ríme mu bolo doporučené, aby podľa možnosti navštívil jednotlivých saleziánov v ČSSR, pohovoril s nimi, vypočul ich názory a po návrate referoval svojim predstaveným o situácii v ČSSR v súvislosti saleziánov. ŠILHÁR uviedol, že je to povinnosť každého saleziána, ktorý dochádza do východných zemí. ŠILHÁR bol v rozhovoroch pomerne opatrný, nakoľko bol rád, že dostal povolenie k návšteve svojej rodiny do ČSSR.

Správa bude využitá po referáte Cirkev. Poznanky pre informáciu X.S-FMV.

- 7./ Bolo zistené, že navrátiliec Peter HRDLOVIČ, nar. [REDAKOVANÉ], ktorý sa zdržoval v rokoch 1968-75 v emigrácii v Kanade prejavuje stále nespokojnosť s pomermi a situáciou v ČSSR

104

a prehlasuje, že sa musí dostať za každú cenu i s rodinou legálne, alebo ilegálne znova do Kanady. Menovaný tvrdí, že v ČSSR sa nemôže ako automechanik uplatniť, všade sú uprednostňovaní len komunisti a pre neho je tu pobyt nemožný. HRDLOVIČ vlastní kanadský cestovný pas, ktorý mu bol vrátený na Kanadskom veľvyslanectve v Prahe a cíti sa byť stále podľa jeho vyjadrenia kanadským štátnym občanom.

Menovaný navštívil ďalších dvoch priateľov - návratilcov z Kanady, ktorých prehovára, aby odišli s ním do Kanady. Jeden z nich s odchodom do KŠ súhlasí.

HRDLOVIČ, ako i ďalší dvaja priatelia sú pod agentúrno-operatívnu kontrolou a prevádzajú sa opatrenia k zamedzeniu ich odchodu do KŠ.

- 8./ Dôveryhodný prameň, ktorý pôsobí dlhodobe pracovne v Rakúsku podal správu, že obdržal od rakúskej polície predvolánku, aby sa dňa 29.9.1977 dostavil na Policajný komisariát Viedeň, Brigittenstrasse. Pozvánky na ten istý deň obdržali i ďalší dvaja čs. občania - známi prameňa Milan BALOŠÁK, nar. [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] a Teofil PIKULÍK, nar. [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], ktorí pracujú ako čašníci v Au-reštaurácii vo Viedni. Prameňa ako i ďalších dvoch predvolaných prijala na rakúskej polícii asi 40 ročná žena, pracovníčka polície, ktorá si vypísala všetky potrebné nacionálne a údaje z ich pasov a pracovného povolenia, pričom uviedla, že tieto údaje potrebujú pre evidenciu a musia mať prehľad o čs. štátnych príslušníkoch, či si títo svoj pobyt v Rakúsku svojvoľne nepredlžujú.

Podľa doteraz zistených poznatkov takáto prax u rakúskej polície nebola používaná, prihlasovanie zamestnancov-cudzincov na polícii vykonával zamestnávateľ, resp. určený pracovník tohoto podniku. Posledné osobné predvo-

123

lávania našich občanov pracujúcich v Rakúsku na rakúsku políciu svedčí o vzrastajúcom záujme rakúskej polície o tieto osoby, dáva lepšiu možnosť k ich typovaniu a preverovaniu.

Správa je pre informáciu II.S-FMV Praha. Vhodnou agentúrou bude naďalej podobným poznatkom venovaná pozornosť, pričom bude zisťovaný bližší záujem rakúskej polície o čs. občanov.

- 9./ Bolo zistené, že v dňoch 26.-28.10.1977 sa bude konať v hoteli KYJEV v Bratislave III. Onkologický kongres s medzinárodnou účasťou. Kongresu sa zúčastnia delegáti zo 16-tich krajín, z toho zo soc. štátov 71 delegátov a z kapit. štátov 51 delegátov. Okrem toho príde na kongres 12 delegátov zo svetovej zdravotníckej organizácie /WHO/ zo Ženevy. Usporiadateľom kongresu je Čs. onkologická spoločnosť, generálnym sekretátom je MUDr. Ivan KUZMA z rádiologickej kliniky v Bratislave.

Správa je pre informáciu vedenia S-ŠtB. Opatrenia na kontrolu VC budú zabezpečované v spolupráci s I. odborom.

- 10./ Dňa 27.9.1977 priniesol rakúsky barman na RAKETE 3 - Ernest PICHLER, nar. [REDAKOVANÉ] z Viedne do Bratislavy balík, ktorý pri colnej kontrole zatajil. Balík odoslal z Bratislavy na adresu Terézia JANOŠTIKOVÁ, [REDAKOVANÉ]

Ďalej prameň uvádza, že PICHLER na RAKETE 3 cestovávajúca do Bratislavy každý deň, hlavne v období máj-október, pri ktorých príležitostiach má možnosť prevážať z Rakúska do ČSSR rôzny tovar, vrátane balíčkov a vynýba sa takýmto spôsobom colnej kontrole. Tiež poukazuje na to, že PICHLER v Rakúsku udržiava pravidelné styky s rakúskou políciou, ktorá si chodí na RAKETU 3 vo Viedni vyzdvihnúť bezcolný tovar.

PICHLER počas pobytu v Bratislave bude vzatý pod agentúrno-operatívnu kontrolu. O poznatku informovať O-ŠtB Hodonín, s cieľom prevedenia ďalších opatrení voči JANOSTÍKOVEJ.

11./ Dôveryhodným prameňom bola získaná správa, ktorá poukazuje na zdravotnú situáciu hovädzieho dobytká ako i ošípaných v Zs. kraji z hľadiska príčin výskytu rôznych chorôb, majúciich vplyv na rozmnožovanie, rast, hynutie, na nútené porážky a pod.

Konkrétne uvádza, že na úseku hovädzieho dobytká sa situácia v nákaže zhoršila následkom nekvalitných krmovín, čo má za následok oslabenie odolnosti zvierat. Najzávažnejším problémom je trichofýzia hov. dobytká, ktorá do konca 1. polroku 1977 je evidovaná v 114 obciach a leukózia sa vyskytuje v 29 ohniskách. Uvedené choroby sa zistia až v klinickom štádiu, v dôsledku čoho dochádza okamžite k likvidácii zvierata. Pre choroby v Zs. kraji v 1. polroku 1977 uhynulo, resp. sa muselo prikrčiť k nutnej porážke / prípadne konfiškácii / u 14 178 kusov hovädzieho dobytká.

Ďalej uvádzam, že na úseku ošípaných najväčšou príčinou strat je treponenová a vibriová dyzentéria, ktorá v priebehu 1. polroku 1977 bola zaznamenaná v 85 ohniskách, kde je phrozených 142 526 ks ošípaných, z ktorého počtu pre uvedené choroby uhynulo 452 ks ošípaných. Najnebezpečnejšou chorobou je sípavka, ktorá sa vyskytla v 101 ohniskách, uhynulo doteraz 68 ks a nutne porazených bolo 467 kusov.

Záverom prameň uvádza, že problémy v ozdravovaní chovov hospodárskych zvierat zapríčiňuje nedostatočná dezinfikácia priestorov, v ktorých sú zvieratá chované. Podľa predpisov dezinfekcia by sa mala prevádzat 2 x do roka, čo nie je dodržiavané, nakoľko sa vyskytli i také

případy, že objekty neboli dezinfikované 15-20 rokov.
O situácii bude informovaný príslušný stranický orgán.

- 12./ Dôveryhodný prameň sa v júli 1977 zúčastnil spoločne s Ing. Alexandrom NOVÁKOM, nar. [REDAKOVANÉ], pracovníkom ZO MEDIA, obchodného jednanía v Bratislave s majiteľom etiketovej továrne Karлом MARZEKOM, nar. [REDAKOVANÉ] z Viedne.

Prameň pri tomto jednaní spozoroval, že MARZEK odovzdal Ing. NOVÁKOVÍ čs. peniaze v sume 900 Kčs ako úhradu za pohostenie. Ďalej uviedol, že počas neprítomnosti NOVÁKA snahou MARZEKA bolo zistiť, či Slovenský mraziarenský a rybný priemysel v obchodnej činnosti nie je nútený kupovať od ZSSR určité tovary, čo do druhovosti, resp. v akom množstve. Na uvedený dotaz prameň konkrétne neodpovedal a celú záležitosť legalizoval obchodom so sov. zmrazlinou, ako i ďalšími produktami.

Okrem toho MARZEK prameňovi ponúkol určitú sumu rak. schilingov, ktorú by mu chcel odovzdať pri najbližšom stretnutí a to v takej forme, že tieto vy boli uložené v zalepenej krabici v dodávke etiket od jeho firmy Slov. mraziarenskému priemyslu, ktoré by mu priniesol osobne. O aké množstvo by sa jednalo, MARZEK sa nevyjadril.

VC MARZEKA počas pobytu v ČSSR vziať pod operatívnu kontrolu a o poznatku informovať XII.S-FMV, s cieľom prevedenia ďalších opatrení voči Ing. NOVÁKOVÍ.

- 13./ Dňa 20.9.1977 v CHZJD Bratislava pri nakládke trhavín v tuneli do nákladných vagónov bola porušená bezpečnosť pri práci v zmysle ČSN 26-9021, / o vnútropodnikovej preprave výbušnín/, nakoľko pri posunovaní vagónov na úzkokoľajovú dráhu padol z vagónu jeden kartón trhavín

DANUBIT 1 a tento bol vagónom prejdený a úplne zničený.

Za predpokladu, že by bolo došlo k výbuchu tejto trhaviny, boli byvznikli značné národohospodárske škody. Na uvedené nedostatky bol vedúci provozu viackrát upozornený zo strany skladníka trhavín, avšak náprava doposiaľ nenastala.

Písomne bude upozornené vedenie n.p. CHZJD Bratislava s tým, aby prijali také opatrenia, aby sa podobné prípady neopakovali.

Náčelník Správy ŠtB :

pik. JUDr. M A S A N

Vyhotovené 3 x

Výtł.č. 1 pre náč. S-ZNB
Výtł.č. 2 pre s. BURMISTROV
Výtłč. 3 pre anal. skupinu

PRÍSNE TAJNÉ

Výtlačok č.: 3
Počet listov : 3

Ing. SCHUBERT, bývalý čs. diplomat v Grécku - poznatky.

Dôverník "ŠTEFAN" prišiel počas pobytu vo Viedni dňa 20.9.1977 do styku so svojim známym čs. emigrantom z roku 1971 Ing. Brunom SCHUBERTOM, nar. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], nár. t.č. súkromný obchodník, bytom [REDAKOVANÉ], ktorý v roku 1971 pôsobil ako obchodný ataše na čs. veľvyslanectve v Grécku, kedy emigroval a usadil sa vo Viedni.

SCHUBERT v rozhovore prameňovi uviedol, že emigráciu od začiatku veľmi ťažko znáša a chce sa vrátiť späť do ČSSR, v ktorej súvislosti si podal v auguste t.r. žiadosť o milosť prezidentovi ČSSR. Emigráciu uskutočnil ako sa vyjadril najmä na naliehanie svojej manželky, v tom čase keď mal s niektorými pracovníkmi MV z Prahy nedorozumenie v súvislosti s postrelením bývalého veľvyslancu MAJLINGA.

SCHUBERT sa pred prameňom zmienil tiež o tom, že v roku 1972 ho osobne navštívil vo Viedni Dr. Anton RAŠLA, nar. [REDAKOVANÉ], bývalý generál, t.č. profesor Právnickej fakulty UK v Bratislave, ktorý mu v priebehu rozhovoru nadhodil otázku, či by bol ochotný spolupracovať s čs. orgánmi. SCHUBERT podľa jeho vyjadrenia dal vtedy RAŠLOVI jednoznačnú kladnú odpoveď, pričom dodal, že touto spolupracou by chcel dokázať svoje skutočné presvedčenie a túžbu po domove.

SCHUBERT uviedol, že krátko po návšteve Dr. RAŠLU vo Viedni navštívil ho /SCHUBERTA/ agent anglickej tajnej služby, ktorý mu ponúkal spoluprácu za veľmi vysoký honorár.

SCHUBERT na spoluprácu nepristúpil, nakoľko si myslel, že ide o agenta čs. sprav. služby. Celú záležitosť si podľa jeho vyjadrenia opatrným spôsobom preveroval u vedúceho funkcionára rakúskej štátnej polície vo Viedni Dr. VALASCHEKA, s ktorým sa veľmi dobre pozná a tento mu potvrdil, že v danom prípade išlo skutočne o popredného pracovníka anglickej spravodajskej služby.

SCHUBERT v styku s prameňom sa snažil tomuto dať na vedomie, že má v Rakúsku viaceré spravodajsky zaujímavé kontakty a styky, v ktorej súvislosti okrem Dr. VALASCHEKA spomenul čs. emigranta pracovníka Slob. Európy v Mníchove Dr. Imricha KRUŽLIAKA, u ktorého má vraj naprostú dôveru, ďalej pracovníka FBI Pavla OLASZ-a z USA, ktorý ho navštevuje na byte /menovaný bol v minulosti údajne v ČSSR pdsúdený na smrť za špionáž/. V jednom prípade sa podarilo SCHUBERTOVI zistiť, že OLASZ mal v aktovke odpočúvací a nahrávací aparát, ako i malú pištoľ s tlmícom. SCHUBERT udrzuje tiež styky s popredným čs. emigrantom žijúcim vo Viedni MUDr. Jozefom MASARÍKOM, nar. [REDAKOVANÉ], pôvodom z Bratislavy, ktorý má styky s pracovníkom FBI OLASZOM.

SCHUBERT v styku s prameňom uviedol, že ho veľmi mrzí, že čs. orgány neskceptovali jeho ponuku nanesenú z jeho strany v roku 1972 Dr. RAŠLOVI. Naznačil, že na druhej strane zistil, že pracovník Čs. veľvyslanectva vo Viedni istý KITKA získaval ku spolupráci čs. emigrantku Gabiku LUNIAČOVÚ, nar. [REDAKOVANÉ], rozvedenú, t.č. bytom Viedeň / bývalú manželku JUDr. Jordána GIRÁŠKU, docenta Právnickej fakulty UK v Bratislave/, ktorá túto záležitosť oznámila pracovníkovi štátnej polície vo Viedni Dr. VALASCHEKOVI, ktorý zariadil vyhostenie KITKU z Viedne, behom 24 hodín.

V závere rozhovoru SCHUBERT znova opakovol pred prameňom, že v emigrácii nie je spokojný, že jeho finančné

pomery nie sú dobré, hoci sa čiastočne zlepšili, najmä po jeho styku a rozhovore s rakúskym kancelárom KREISKIM, ktorému sa sťažoval na pobyt a existenčné zaistenie v Rakúsku, pričom mu oznámil, že sa hodlá vrátiť do ČSSR a na tlačovej porade vyhlási, že mal v emigrácii ťažký život a pod. Na základe tohoto pohovoru s KREISKIM dostáva podľa jeho vyjadrenia podporu 5.000 schilingov mesačne.

Menovaný tiež uviedol, že ohľadne návratu do ČSSR navštívil v poslednej dobe konzula na Čs. veľvyslanectve vo Viedni, u ktorého zisťoval, či môže počítať s návratom a či nebude v ČSSR zatknutý. Bolo mu vraj povedané, že musí čakať na vybavenie jeho žiadosti o milosť. SCHUBERT sa v tejto súvislosti informoval prameňa, či nemá nejaký styk na Čs. bezpečnosť, kde by mohol jeho záležitosť ohľadom návratu do ČSSR urýchliť. Prameň menovanému uviedol, že takéto styky nemá, ale môže jeho záujem o návrat spomenúť na ÚV KSS, kde má známych, resp. pougovať záležitosť u Dr. RAŠLU, s ktorým už v minulosti o tomto SCHUBERT jednal.

Preverkou na ŠEO bolo zistené, že SCHUBERT skutočne emigroval v KZ počas pôsobenia na Čs. veľvyslanectve v Grécku v r. 1971. Tiež bolo potvrdené, že menovaný má podanú v ČSSR žiadosť o milosť.

Pokiaľ ide o uvedené údaje v súvislosti styku býv. generála RAŠLU so SCHUBERTOM vo Viedni v r. 1972 sa tieto zakladajú na pravde, pretože RAŠLA po príchode z Rakúska sa napojil na orgánov tunajšej Správy ŠtB a z vlastnej iniciatívy oznámil ponuku SCHUBERTA k spolupráci s čs. orgánmi, ktoré poznatky boli odstúpené I. S-FMV. RAŠLU pred odchodom do Viedne k SCHUBERTOVI nikto neukoloval, tento s ním jednal z vlastnej iniciatívy.

Správu k ďalším opatreniam odstúpiť II.S-FMV. V prílohe informovať náčelníka S-ZNB a ministra FMV. Poznatky boli odstúpené na vedomie I.S-FMV.

W

PRÍSNE TAJNÉ

Výtlačok č.: 3
Počet listov : 3

HLÁSATEĽ - os. zv. č. 12634.

TS "ALEŠ" navštívil dňa 24.9.1977 na byte Ottu PLÁVKOVÚ, nar. [REDAKOVANÉ], bývalú redaktorku Čs. rozhlasu v Bratislave, vylúčenú z KSČ, u ktorej boli na návšteve i ďalšie bývalé pracovníčky Čs. rozhlasu, vylúčené z KSČ a to : Olga KRULIŠOVÁ, nar. [REDAKOVANÉ] a Perla KARVAŠOVÁ, nar. [REDAKOVANÉ], ako i JUDr. Svetozár ŠTÚR, nar. [REDAKOVANÉ], bývalý predseda Zväzu slov. novinárov, vylúčený z KSČ.

Uvedená skupina osôb v rámci posedenia pri konzultácii alkoholických nápojov nadviazala rozhovor okrem všeobecných otázok i na politickú tému, kde mala hlavné slovo najmä KRULIŠOVÁ, ktorá priam burcovala prítomných do nejakej protispoločenskej - opozičnej činnosti. Menovaná uviedla, že sa u nás nič ne deje, každý upadol do latentnosti, čo nie je dobré. Na dotaz ostatných, že čo chce robiť a či má premyslenú nejakú koncepciu KRULIŠOVÁ naznačila, že treba robiť tak, ako to robia ich "kolegovia" z Prahy, treba niečo napísať, vojsť do vedomia ľudí aj na Slovensku, pretože keby sa to "pohlá" aj ostatné vylúčené osoby by sa k nim pridali. PLÁVKOVÁ ako aj ďalší prítomní boli dost zdržanliví, pričom protirečili KRULIŠOVEJ, že "hlavou múr" neprebije, ich činnosť je odsúdená na zánik a neúspech. PLÁVKOVÁ tiež poznamenala, že je veľmi málo "spolahlivých" priateľov, ktorí by boli schopní niečo protispoločenské podnikat.

164

KRULIŠOVÁ svoju aktivitu prejavila nakoniec v tom smere, že pôjde sama do Prahy, kde sa prostredníctvom svojich známych bude dožadovať o inštruktáž, čo má na Slovensku podniknúť, od čoho ju ostatní odhovárali, že sa zbytočne dostane do neprijemností. Menovaná poznamenala, že doposiaľ sama nevie, prečo je zo strany vylúčená a pozapavená ľudských práv a taktó aspoň bude vedieť za čo je prenasledovaná. KRULIŠOVÁ zároveň pozvala všetkých prítomných na stretnutie do jej chaty, ktorú má pri Devíne na deň 15.10.1977, kde hodlá pozvať i bývalého redaktora Kult. života Kornela FOLDVÁRYHO, vylúčeného z KSČ, t.č. vedecký pracovník Divadelného ústavu v Bratislave, ktorý podľa nej možno bude mať už nejakú koncepciu pre ich ďalšiu činnosť pripravend.

PLÁVKOVÁ v priebehu rozhovoru konštatovala, že súčasnú politickú situáciu a vedenie strany by mohla zmeniť len zhoršujúca sa ekonomická situácia v našom hospodárstve, kde sme najviac zraniteľní. Aby vraj bývalo prišlo k ďalšiemu zvyšovaniu cien základných potravinových článkov od 1.9.1977 ako sa predpokladalo, bola vy sa politická situácia v krajine značne zhoršila, bolo by prišlo k rôznym demonštráciám a štrajkom, ako tomu bolo pred nedávnom v Poľsku. V tejto súvislosti naznačila, že robotníci, ktorí sa o pripravovaných zvýšených cenách dozvedeli, začali štrajkovať, ako v Čechách tak i na Slovensku, hlavne vraj na bani Cigeľ, preto potom vláda musela plánované zvýšenie cien odvolať.

Všetky prítomné osoby sa zhodli v názore, že by nebolo zlé, keby sa niečo u nás udialo, aby sa svetová verejnosť upozornila na situáciu v Československu a na nespokojnosť obyvateľstva. Skupina osôb v priebehu stretnutia tiež konštatovala, že politické vedenie nášho štátu nie je v súčasnej dobe jednotné, že i gen. taj. ÚV KSČ má svojich odporcov a je len otázkou času, dokedy na tejto funkcii vydrží.

160

Prítomný ŠTÚR v krátkosti hovoril už známe veci ohľadne jeho vypočúvania bezpečnosťou. pričom uviedol, že pri vypočúvaní príslušníkom povedal, že ne sú jeho partnermi na jednaní a rozhvory, nakoľko sa jedná o stranícku a politickú záležitosť, v ktorom smere je ochotný viesť dialog len so zodpovednou osobou z ÚV KSS.

I keď spomínané osoby prejavujú nespokojnosť žiadnu koncepciu podľa vyjadrenia prameňa nemajú a ku konkrétnej činnosti neprikročili.

Uvedeným osobám bude venovaná zvýšená agentúrno-operatívna pozornosť. Na pripravované stretnutie v chate KRULÍŠOVEJ sú organizované agentúrno-operatívne opatrenia s využitím TA-122, ako i TS "ALEŠ".

PRÍSNE TAJNÉ

Výtlačok č.: 3
Počet listov : 8
Prílohy : 2/3

INFORMÁCIA SPRÁVY ŠtB

/ 37. týždeň /

Za uplynulý týždeň boli operatívnymi prostriedkami Správy ŠtB získané nasledovné poznatky :

- 1./ Miroslav KUSÝ, nar. [REDAKOVANÉ], bývalý vedúci ideologickeho oddelenia ÚV KSS, vylúčený z KSČ, t.č. bez pracovného pomeru prišiel v minulých dňoch do styku s PhDr. Jurajom FABIANOM, nar. [REDAKOVANÉ], bývalý docent PF UK, vylúčený z KSČ, t.č. pracovník Štátneho archívu, bytom Bratislava, pred ktorým sa vyjadril, že od marca 1977 je bez zamestnania a podľa toho ako mu bolo na ŠtB povedané, aby so zamestnaním nepočítal a najlepší urobí, keď odíde na Západ, že mu nebudú robiť žiadne prekážky. KUSÝ uviedol, že emigrovať nechce a ani nebude, lebo nevie ako by sa na Západe ako "marxistický" filozof uplatnil a nemá tam ani žiadne styky. Podľa jeho vyjadrenia iná situácia je u spisovateľov, alebo takých ako je Zdenek MLYNÁŘ, ktorí môžu vo svojom obore pracovať aj v zahraničí, čo u neho nie je možné. Poznámka, že si nevie ani pred-

staviť otázku, čo by na Západe bolo s jeho deťmi. Poukázal na to, že teraz žijú len z manželkinho platu, pretože on ak je prijatý niekde do zamestnania, je z neho prepustený ešte v skúšobnej dobe.

Prostredníctvom ďalšieho prameňa bolo zistené, že Miroslav KUSÝ napísal generálnemu tajomníkovi ÚV KSČ 9-stranový list, v ktorom sa sťažuje, že v ČSSR je perzekuovaný. V liste obviňuje Štátnu bezpečnosť, o ktorej uvádza, že neustále sleduje a kontroluje osoby, ktoré boli vylúčené z KSČ, pričom poznamenáva, že i on mal v byte odpočúvacie zariadenie. Vyjadril názor, že ŠtB má dnes väčšie možnosti ako v 50-tich rokoch, je hlbšie informovaná o činnosti osôb, o ktoré má záujem, avšak nekonštruuje žiadne procesy. Poznanky si podľa neho ponecháva a eviduje ich, pričom je najhoršie to, že sa nevie kedy tieto materiály použije a ako bude proti týmto osobám postupovať. Spomínaný list, resp. jeho kopia sa má už nachádzať na ÚV KSS.

Poznanky budú podľa príslušnosti odstúpené XII.S-FMV Bratislava.

- 2./ O-ŠtB Trnava previedlo po schválení návrhu dňa 16.8.1977 preventívno-rozkladné opatrenie formou pohovora s Antonom OŠKEROM, nar. [REDAKOVANÉ], údržbár v závode FIGARO n.p. Trnava, bez pol. prísl., bytom [REDAKOVANÉ].

PRO bolo prevedené z toho dôvodu, že menovaný sa na verejnosti vyjadroval proti zriadeniu v ČSSR a vystupoval proti ZSSR. V priebehu PRO sa k týmto postojom priznal, oľutoval ich a uviedol, že v budúcnosti sa vyvaruje podobných vyjadrovaní. Žiadal, aby mu bola daná možnosť k náprave a aby nebol trestne stíhaný, čím PRO splnilo svoj účel.

O prevedenom PRO bol informovaný riaditeľ n.p. FIGARO a ZV ROH s tým, aby venovali menovanému v uvedenom smere pozornosť a prostredníctvom dôverníka ŠOFÉR sa bude zisťovať reagencia OŠKERU na prevedené PRO a jeho ďalšie chovanie.

- 3./ V zmysle schváleného návrhu bolo po problematike USA uskutočnené preventívno-rozkladné opatrenie formou pohovoru s čs. občanom Ing. Miroslavom MEDEKOM, nar. [REDAKOVANÉ], zamestnaný ako technický pracovník - programátor v Ústave systémového inžinierstva v Bratislave, bytom [REDAKOVANÉ], ktorý je kontrolovaný vo zv. PO ŽOFKA pre podozrivé styky s AVV v Prahe, s VC, ako i čs. emigráciou v zahraničí.

Cieľom PRO bolo zamedziť týmto nežiadúcim stykom a objasniť ich charakter, čo bolo i dosiahnuté. Ing. MEDEK pri pohovore uviedol, že z AVV v Prahe mu zasielajú poštou už asi 4 roky prírodovedecký časopis - mesačník "National Geografik", ktorý mu predpláca jeho otec- emigrant z roku 1968, žijúca v USA. Z príležitosti 200-stého výročia vzniku USA mu bola zaslaná tiež z AVV brožúra propagujúca život a úspechy v USA.

Styky menovaného s VC boli objasnené ako služobné a styky s čs. emigráciou /jedná sa o jeho známych/ menovaný uskutočňuje počas ciest v KŠ, kde okrem nábádania k emigrácii neboli zistené žiadne štb. poznatky.

Ing. MEDEK bude naďalej pod agentúrne-operatívnu kontrolou, pričom bude zároveň zisťovaná jeho reagencia na prevedené PRO.

- 4./ Dňa 16.8.1977 zdržoval sa v Zs. kraji VC NSR štát. prísl. Christian BOSSE, nar. [REDAKOVANÉ], bytom NSR, ktorého pohyb autom bol zaznamenaný v blízkom priestore vojenského objektu ČSLA v Plaveckom Podhradí, okr. Senica, kde spomínaný

VC uvedený objekt fotografoval.

Prostredníctvom SAPO budú zhrnuté dostupné poznatky k VC BOSSE a pri jeho ďalšom príchode do Zs. kraja bude prevádzaná jeho dôkladná kontrola.

- 5./ Prameň, ktorý sa zdržoval v dňoch 20-21.8.1977 v Mníchove podal správu, že v týchto dňoch boli na viacerých miestach v Mníchove poriadané protestné stretnutia súvisiace s výročím vstupu spojeneckých vojsk do ČSSR. Boli rozdávané letáky s vyobrazením sovietskeho tanku na Václavskom námestí s textom o "okupácii" ČSSR zo strany ZSSR. Obdobná kampaň bola uskutočňovaná i z rozhlasových vozov, kde tajojšími hlásateľmi okrem iného bolo po mesiaci Mníchove kladne hodnotené dielo predsedu KS Španielska CARILLU "Eurokomunizmus a štát". V tejto súvislosti bolo vyhlasované, že čoraz viac predstaviteľov komunistických strán sa odkláňa od politiky ZSSR, ktorú CARILLA charakterizuje ako škodlivú a agresívnu. Iniciali pri týchto podujatí vystupovali ako členovia KS Nemecka.

Poznatky sú pre informáciu II.S-FMV.

- 6./ Prameň sa počas dovolenky v SFRJ v auguste 1977 stretol s príbuznou Annou BIELOVOU, nar. [REDAKOVANÉ], ktorá v roku 1969 z Bratislavy emigrovala do Kanady, kde i teraz pôsobí. Jej manžel Ing. Viliam BIELA, nar. [REDAKOVANÉ] emigroval do Kanady v roku 1968, s ktorým sa rozviedla. BIELOVÁ požiadala prameňa o vybavenie legalizácie jej pobytu v zahraničí na základe vyhlásenia vlády ČSSR o možnosti usporiadania vzťahov k ČSSR tých osôh, ktoré z ČSSR emigrovali. Menovaná by sa prípadne aj vrátila do ČSSR. Podľa vyjadrenia BIELOVEJ takmer každý emigrant v Kanade

prejavil záujem o usporiadanie týchto vzťahov. Uviedla však, že negatívnu úlohu v tomto smere zohral emigrantský časopis "Nový domov" vychádzajúci v Toronte v českom a slovenskom jazyku, v ktorom redaktori túto možnosť komentovali tak, že "každý, kto si usporiada vzťahy s ČSSR a príde do ČSSR bude vypočúvaný, resp. uväznený". Týmto sú čs. emigranti značne dezorientovaní.

K svojmu bývalému manželovi Ing. Viliamovi BIELOVI uviedla, že v súčasnej dobe patrí k špičke expertov v oblasti vodných turbín a technologických zariadení hydrocentrál v Kanade. Ing. BIELA sa taktiež usiluje o usporiadanie vzťahov k ČSSR a v prípade legalizácie by ponúkol svoje služby pri presadzovaní obchodných záujmov ČSSR v oblasti hydrocentrál, napr. kaplánové turbíny. K tejto činnosti má všetky predpoklady, nakoľko je uznávaným expertom a členom rôznych komisií nielen v Kanade, ale aj v USA, ktoré posudzujú zahraničné ponuky a potom vyberajú obchodných partnerov. Poukázala na okolnosť, že sa politicky v Kanade proti ČSSR neangažuje.

Správa pre informáciu X.S-FMV a k prípadnému využitiu II.S-FMV.

- 7./ Prostredníctvom prameňa bolo zistené, že čs. občan Jozef ŠTIBLÁR, nar. [REDAKOVANÉ], rozvedený, čiašnik v n.p. RAJ Bratislava I, bytom [REDAKOVANÉ], má úmysel emigrovať do Švédska, kde je vydatá jeho sestra. Prameň toto dokumentuje tým, že menovaný sa pred ním vyjadril, že počas minuloročnej návštevy u sestry si pripravil vhodné podmienky pre pobyt i zamestnanie, pre prípad emigrácie. Menovaný je rozvedený, na jedno dieťa platí výživné. Začiatkom roku mu bol odšatý vodičský preukaz pre jazdu pod vplyvom alkoholu, za čo je t.č. stíhaný. Jedná sa

o syna bývalého pplk. ČSLA, ktorý je v súčasnej dpba v dôchodku.

Budú uskutočnené príslušné opatrenia k blokácii ciest mepovaného do KZ, s cieľom zamedzenia jeho emigrácie. Nadalej bude kontrolovaný prameňom.

- 8./ Prameň počas pobytu vo Švédsku v dňoch 14.-20.8.1977 ako zástupca Slov. evanjelickej cirkvi na V. medzinárodnom kongrese Martina LUTHERA v Lunde, od účastníkov tohto kongresu zistil, že v NSR prebieha v poslednom období široká diskusia v evanjelickej cirkvi k otázke založenia tzv. "Brüsewitzovho centra" v meste Bad Oysenhausen. V danom prípade sa jedná o vyložene antikomunistickú inštitúciu, od ktorej sa distancujú aj samotné vedenie tejto cirkvi v NSR. Názov "centra" je odvodený od mena evanjelického farára BRÜSEWITZA z NDR, ktorý sa v poslednom období verejne upálil údajne na protest proti "náboženskej neslobode" v NDR. Úlohou nového centra v NSR má byť sledovanie otázky dodržiavania ľudských práv, najmä v otázkach náboženskej slobody v NDR a v ostatných socialistických krajinách. Podľa prameňa spomínané "centrum" má mať doteraz okolo 200 členov.

Správa pre informáciu X.S-FMV Praha.

- 9./ Spravodajským vyťažením VC z NSR Ing. Gabriela ERTLA, nar. [REDAKOVANÉ], pracovníka NSR fy. LURGI bolo zistené, že obchodné jednanie medzi fy. LURGI a n.p. SLOVNAFT Bratislava vo veci dodávky chemicko-biologickej čističky vody, dochádza zo strany niektorých hospodárskych pracovníkov k uzatvoreniu obchodnej zmluvy k určitým ťažkostiam, ktoré VC hodnotí tak, že tieto nie sú na odbornej výške, aby vedeli spoľahlivo posúdiť ponuku a vý-

hodnosť horeuvedeného zariadenia.

V tejto súvislosti uviedol, že japonská konkurenčná fy. KURITA, ktorá taktiež horeuvedené zariadenie ponúka n.p. SLOVNAFT má technicky zastaralé, ktoré je odkopírované od fy. LURGI. O japonských technických pracovníkoch sa vyjadril, že sú známi svojou schopnosťou získavať rôzne technické údaje o nových výskumoch a vývoch v tom - ktorom hospodárskom odvetví formou vizuálnej špionáže, pre ktoré okolnosti fy. LURGI japonských technických pracovníkov kontroluje rôznymi opatreniami.

Ďalej VC uviedol, že zodpovední pracovníci čs. zahraničného obchodu nedostatočne posudzujú nákupy zariadenia zo zahraničia, čo dokumentoval dodávkou čističky vôd do n.p. Chemických závodov Záluží u Mostu, ktorú dodala NSR fy. COPPERS, patriaca do koncernu KRUPP. O fy. COPPERS s Essenu sa zmienil, že táto je v súčasnej dobe pred likvidáciou, v dôsledku čoho je ohrozená nielen samotná dodávka, ale i ostatné náležitosti vyplývajúce z kontraktu, t.j. montážne práce, dodávky náhradných dielov, záručné lehoty a pod. Na možnosť likvidácie tejto fy. upozorňoval Ing. ERTL zodpovedných pracovníkov čs. koncernu CHEMOPETROL v čase, keď prebiehalo ponukové riadenie na túto dodávku.

V súvislosti ochrany ovzdušia Bratislavy zamoreného plynni z n.p. SLOVNAFT sa vyjadril, že fy. LURGI je ochotná dodať zariadenie pre očistu sírovodíka a sírouhlíka, avšak z rozhovoru vedenia podniku sa dozvedel, že tento problém vyriešia vo vlastnej kompetencii pre nedostatok devízových valút.

VC ERTL sa tiež zmienil i o problémoch v obchodnom jednaní v n.p. Juhoslovenské celulozky a papierne /JCP/ Štúrovo vo veci výroby kyseliny fosforečnej /P₂O₅/ v tom smere, že i keď s výstavbou sa má započat až v roku 1990-

81 a ponukové jednanie prebieha už t.č. investor nemá doposiaľ ujasnený prehľad čo chce vyrábať.

Ďalej sa zmienil o tom, že n.p. Niklová huta Sereď rieši otázku spracovávanía odpadu - kalu vznikajúceho pri výrobe niklu, v ktorom sa nachádza množstvo železa. Vyjadril sa, že ich fy. sa vynasnaží o možnosť ponuky a dodávky ich technológie a postupov k využitiu tohto odpadu v Niklovej hute Sereď.

O poznatku bola informovaná XI.S-FMV Praha a VC ERTLA počas pobytu na Brnenskom veľtrhu vziať pod agentúrno-ope- ratívnu kontrolu.

10./ N.p. Elektrovod Bratislava má v roku 1977 plánovaný vý- voz zariadení a montáže do kap. zahraničia v sume 10.850. 000 Kčs. Z uvedeného plánu do 1.8.t.r. vyviezol zariade- nie do KZ iba v hodnote 1.680.000 Kčs, čo je iba 15 %. Podľa prameňa najväčší podiel na neplnení plánu má neu- jasnenie rozsahu dodávok kontraktu pre Agan del Toro Ar- gentína, kde je stanovený plán na 1.420.000 a tiež nie je predpoklad plnenia dodávok pre stavbu HG Kadan v In- dii, kde je plán stanovený na 2.600.000 Kčs.

V snahe splniť stanovené plánované harmonogramy a vývozu elektrického zariadenia do KZ, je predmetom jedna- nia na PZO /Strojexport a Škodaexport/ prostredníctvom ktorých chce n.p. Elektrovod plánované úlohy splniť.

Prameň uvádza, že nedostatok neplnenia exportu elektrických zariadení do KZ vidí v tom, že pracovníci Elektrovodu Bratislava nevenovali dostatok pozornosti prí- prave a realizácii dodávok pre vývoz.

Správa je pre informáciu. Prameň bol úkolovaný k zisteniu osôb, ktoré sa podieľali na príprave plánu exportu a pre aké okolnosti zanedbávajú svoje pracovné povinnosti.

Vyhotovené 3 x

Výtl.č. 1 pre n.č.S-ZNB
Výtl.č. 2 pre s. BURMISTROV
Výtl.č. 3 pre analytiku

Náčelník Správy ŠtB :

plk. JUDr. K. S A N

PRÍSNE TAJNÉ

Výtlačok č.: 3
Počet listov : 2

LEKÁR - os. zv. č. 14595.

Dňa 25.8.1977 bol prevedený pohovor s riaditeľom Ústavu tuberkulózy a respiračných chorôb b Pod. Biskupiciach s MUDr. Karolom VIRSIKOM s cieľom rozloženia skupiny členov Laického apoštolátu /LÁ/, ktorú v tomto ústave vedie MUDr. Silvester KRČMERY z Bratislavy, zároveň poznať reagenciu Dr. VIRSÍKA na činnosť tejto skupiny a tiež jeho prípadné opatrenia v tomto smere. MUDr. VIRSIK bol oboznámený so závadnou činnosťou skupiny LÁ, ktorú vedie KRČMERY, vedúci rtg. oddelenia v tomto ústave. Konkrétne bol oboznámený o organizovaní 9 člennej skupiny vysokoškôľákov z LF UK v obci Dedinky, okr. Rožňava, ktorú zorganizoval MUDr. Jozef GUNČAGA, ktorý sa uchádzal o zamestnanie v ústave a tajne vysvätený kňaz Stanislav SLOBODA z Bratislavy. Jedná sa o osoby, ktoré sú činné v LÁ a sú v styku s KRČMERYM, ktorý sa tohto sústreďenia taktiež zúčastnil. VIRSÍKovi bolo poukázané, že v ústave sa zamestnávajú členovia LÁ, ktorých prijatie priamo i nepriamo zariaďuje MUDr. KRČMERY. Uviedol, že činnosť členov LÁ do určitej miery pozná a niekolkokrát sa dostal do konfliktu s MUDr. KRČMERYM, ktorý podľa neho nemá kladný pomer k terajšiemu zriadeniu a stavia sa negatívne k rôznym politickým udalostiam u nás a nevychováva k oddanosti soc. zriadeniu ani svojich podriadených, pričom odmieta pracovať po pracovnej dobe i keď ide o sŕne prípady. Poukázal i na to, že odmietol prijať do zamestnania aj MUDr. GUNČAGU, nakoľko zistil, že sa jedná o náboženského fanatika. Požia-

182

dal, aby bol informovaný o členoch LA v ústave, ktorých pri vhodnej príležitosti prepustí zo zamestnania a o to, aby bol informovaný o osobách, ktoré sú činné v LA a chceli by sa zamestnať v ústave s tým, že takéto osoby do zamestnania nebude prijímať. V priebehu pohovoru požiadal v tomto smere o užší kontakt s orgánmi MV. VIRSÍK sa podujal k tomu, že prevedie pohovor s KRČMERYM o jeho zápornej činnosti v súvislosti s LA v Ústave a i o nedostatkoch, ktoré sa podľa KRČMERYHO v Ústave vyskytujú.

Zabezpečí sa kontrola reagentie KRČMERYHO a ďalších členov LA na prevedené rozkladné opatrenia a podľa potreby sa budú prevádzkať ďalšie úlohy k rozloženiu skupiny. V akcii bude prevedený pohovor i s predsedom ZO-KSS s. BOROŠOM.

www.uprn.gov.sk

W

Č.j.:OS-0035/01 - 1977

Bratislava 11.8.1977

PRÍSNE TAJNÉ

Výtlačok č.: 3
Počet listov 6

INFORMÁCIA SPRÁVY ŠtB

/ 33. týždeň/

Za uplynulý týždeň boli operatívnymi prostriedkami Správy ŠtB získané nasledovné poznatky :

- 1./ Štefan MIKULČÍK, nar. [REDAKOVANÉ], bývalý člen ÚV KSS, povoláním učiteľ, t.č. dôchodca, vylúčený z KSČ, bytom [REDAKOVANÉ] sa k úprave maloobchodných cien v ČSSR vyjadril, že ak sa ceny na Západe zvýšia o niekoľko percent, naša tlač to veľmi publikuje a obviňuje kapitalistické režimy z neschopnosti riešiť problémy inak len na úkor pracujúcich. Pritom poukázal, že ak sa u nás zvýšia ceny tovaru aj o 50 % nikto nepovie, aká je pravá príčina, ale sa to jednoducho pripíše na vyrovnanie dovozných nákladov za tovar zo zahraničia a tým je všetko vysvetlené.

MIKULČÍK sa ďalej vyjadril, že sa stretol so svojim priateľom Samuelom FALĽANOM, nar. [REDAKOVANÉ], bývalý podpredseda vlády ČSSR, t.č. pracovník SAV, vylúčený z KSČ, ktorý sa vyjadril, že u nás sa kritizuje porušovanie ľudských práv na Západe, pričom tvrdil, že tam to robia len jednotlivci - majitelia tovární, keď prepustia niekoľko zamestnancov. V ČSSR

však podľa neho je taká situácia, že sú tu obmedzované pokrokové osoby, často oddané nášmu režimu len preto, že mali na určité veci odlišné názory od súčasnej politiky KSČ, čo sa v budúcnosti podľa FALŤANA odsúdi ako "škodlivé".

Správa k osobe FALŤANA sa odstúpi podľa príslušnosti XII.S-FMV. K osobe MIKULČÍKA bude prameň zameraný na zisťovanie jeho ďalších názorov a prejavov, ako i k zisťovaniu stykov s exponentmi pravice.

- 2./ Dominik TATARKA, nar. [REDAKOVANÉ], bývalý spisovateľ, t.č. dôchodca, vylúčený z KSČ pre pravicovo-oportunistickú činnosť, bytom Praha prejavil záujem vrátiť sa do Bratislavy, kde chce trvale bývať. TATARKA uviedol, že poveril svojho zata Júliusa GAJDOŠA, nar. [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], aby podnikol kroky na možnosť získania družstevného bytu v Bratislave pre neho s tým, aby si ho GAJDOŠ dal napísať na svoje meno. TATARKA svoj príchod do Bratislavy chce udržať v tajnosti, nakoľko má obavy, že by mal prípadné ťažkosti preto, že bol jedným zo signatárov Charty 77. GAJDOŠ na Bytovom družstve v Karlovej Vsi sa už zaujímal na možnosti získania družstevného bytu, prameň však nevie s akým výsledkom.

Správu odstúpiť podľa príslušnosti XII.S-FMV a pre informáciu. X.S-FMV Praha.

- 3./ Bývalý docent na FF-UK v Bratislave, PhDr. Juraj FABIAN, nar. [REDAKOVANÉ], vylúčený z KSČ pre pravicovo-oportunistickú činnosť, t.č. pracovník Štátneho archívu, bytom [REDAKOVANÉ] sa vyjadril, že podľa jeho názoru i v súčasnej dobe by sa malo pokračovať v obrodnom procese ako v roku 1968.

FABIAN tvrdí, že je potrebné presadzovať marxizmus, ale nie "podľa vzoru ZSSR", ale každá Komunistická strana si má sama rozhodovať bez návaznosti na iné kom. strany. FABIAN sa vyjadril, že je toho názoru, že "sovietsky vzor" brzdí rozvoj demokracie v ČSSR. Je presvedčený, že nedôjde k žiadnemu postihu disidentov u nás, čo si teraz nedovolí ani ZSSR a naše orgány sa orientujú na tú istú taktiku ako v ZSSR, t.j. snažia sa disidentov dostať do emigrácie v zahraničí. V tejto súvislosti spomenul prof. Miroslava KUSÉHO, bývalého vedúceho ideologického oddelenia ÚV KSS, že mu bolo navrhnuté, aby sa vystaňoval z ČSSR. Keď to odmietol, bol prepustený zo zamestnania.

Prameň bol zameraný k zisťovaniu ďalších názorov FABIANA a jeho stykov s vylúčenými osobami z KSČ.

- 4./ Irena KVASNIČKOVÁ, nar. [REDAKOVANÉ], slobodná, konštruktérka v n.p. Mostáreň Březno, Projekcia A v Bratislave, bez pol. prísl., bytom [REDAKOVANÉ] dňa 27.7.1977 informovala svoju známu Jolanu FILIMPOCHEROVÚ, učiteľku ZDŠ, bytom [REDAKOVANÉ] že sa z dôveryhodného prameňa ato od svokry známej osobnosti vo verejnom živote a televízii dozvedela, že do konca roka 1977 má byť urobený "poriadok" s vkladmi. Podľa KVASNIČKOVEJ si rodina, od ktorej sa správu dozvedela už objednala architekta, ktorému zadala opravu domu. Radí sestre, aby si aj príbuzní zakúpili stavebný materiál, ktorý potrebuje a i ona by poskytla peniaze. KVASNIČKOVÁ podotýka, že už je "tichá" panika za stavebným materiálom. Ďalej uvádza, aby u števej Ilony JURIŠOVEJ zistila, či by nemala možnosť získať marky do jesene, teda skôr ako bude mena. Žiada, aby o situácii informovala aj ďalších súrodencov.
- 243

Prevedie sa štb. preverka KVASNIČKOVEJ a po ustanovení aj u JURISOVEJ a podľa výsledku sa prevedie príslušné opatrenie.

- 5./ Ladislav DOBOŠ, bývalý minister SSR, vylúčený z KSČ sa vyjadril, že ho navštívil Július MÁG, nar. [REDAKOVANÉ], bývalý riaditeľ maďarskej školy v Trebišove, t.č. riaditeľ Okresného múzea v Dunajskej Strede, tam aj bytom. MÁG podľa DOBOŠA ho informoval o tzv. "špatnej situácii" na maďarských školách na Východnom Slovensku. Pri rozhovore MÁG uviedol, že začiatkom roka 1977 on a viacerí učitelia poslali sťažnosť na Min. školstva MĽR, ktorá sa dotýkala maďarskej školskej otázky v ČSSR. V liste obvinili čs. úradu, že násilne likvidujú maďarské školy v ČSSR. Ministerstvo školstva MĽR poslalo správu čs. úradom, v dôsledku čoho boli niektorí autori sťažnosti prepustení zo služieb Min. školstva, medzi nimi i MÁG. Ako DOBOŠ uviedol, MÁG sa vyjadril, že i napriek tejto skutočnosti bude tejto otázke venovať ďalšiu pozornosť a bude informovať príslušné orgány v MĽR.

Prameň bol usmerný, aby v rámci svojich možností venoval pozornosť činnosti a názorom nositeľom maď. buržoázneho nacionalizmu v ČSSR a súčasne venoval pozornosť aj jednotlivým uzneseniam CSEMADOKU, ktoré sa dotýkajú maďarskej školskej otázky v ČSSR.

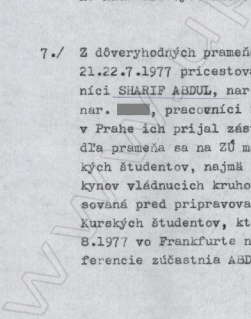
- 6./ Oficiálne bola získaná správa, že Robert KRIŽAN, nar. [REDAKOVANÉ], signalista u ČSD Bratislava-Filialne nádražie, bez pol. prísl., bytom [REDAKOVANÉ], organizoval v dňoch 6.-11.8.1977 zájazd asi 500 osôb z Bratislavy a z okresov Bratislava-vidiek, Trenčín a Trnava do pútnického mesta Čenstochová - PĽR. Za týmto účelom objednal 5 autobusov prostredníctvom TATRATOUR-u zo závodu ČSAD

Šaľa, okr. Galanta. Menovaný k tomuto účelu zneužil svoju funkciu predsedu odbočky ZČSSP pri ČSD Bratislava-Filialne nádražie tým, že zájazd organizoval pod krytím tejto odbočky a pod zámienkou, že zájazd na počesť 32. výročia oslobodenia ČSSR pôjde po stopách II. svet. vojny. Objednávku na autobusy opečiatkoval razítkom odbočky ZČSSP, avšak zo samotnej odbočky sa zájazdu nemali zúčastniť žiadni členovia.

Púte sa mali zúčastniť rím. kat. kapláni Bohuslav MIKULA a Peter RACEK z Bratislavy, rehoľnice z Charitných domovov z Pezinku a Báču a ďalšie osoby nábožensky založené. KRIŽAN vybral od každej osoby 900 Kčs na krytie výloh zájazdu. Podobným spôsobom zorganizoval púť do Poľska-Čenstochová aj v roku 1976.

Za účelom zamedzenia zájazdu bolo prevedené PRO s organizátorom zájazdu KRIŽANOM v tom smere, že mu bol KOPV odňatý cestovný pas na neurčitú dobu a prostredníctvom O-ŠtB Galanta bolo zariadené neuvoľniť požadované autobusy na zájazd, v dôsledku čoho sa zájazd neuskutočnil. Tiež bolo zariadené, aby vedenie ZČSSP Bratislava-Filialne nádražie vyvodilo voči KRIŽANOVÍ patričné opatrenie.

- 7./ Z dôveryhodných prameňov bola získaná správa, že v dňoch 21.22.7.1977 pricestovali do Prahy irackí štátni príslušníci SHARIF ABDUL, nar. [redacted] a AHMED ALI SITIHAB /ŠAHAB/, nar. [redacted], pracovníci ZÚ Iraku vo Viedni. Na ZÚ Iraku v Prahe ich prijal zástupca veľvyslanca Tarik AHMED. Podľa prameňa sa na ZÚ mali dohodnúť ako rozbiť Zväz kurdských študentov, najmä v soc. krajinách, čo má byť z pokynov vládnych kruhov v Iraku. Celá akcia má byť načasovaná pred pripravovanou celoeurópskou konferenciou kurdských študentov, ktorá sa bude konať v dňoch 25.-29. 8.1977 vo Frankfurte n/Moh. Z Bratislavy sa uvedenej konferencie zúčastnia ABDO MOHAMED a JIHAD FADIL RIBATI.

227

Uvedení pracovníci Z0 z Viedne pricestovali dňa 23.7. 1977 do Bratislavy, kde sa stretli s FOAD ALI RAŠID, nar. [redacted] a JIHAD FADIL RIBATI, nar. [redacted], obaja poslucháči Lekárskej fakulty UK v Bratislave a dohovárali im, prečo kurdsí študenti nevyužívajú tak ako arabskí vládne štipendium a stále vystupujú proti terajšej vláde Iraku, Sľúbili im finančnú pomoc, ktorú im vybaví, ak zmenia svoje názory.

I naďalej venovať pozornosť činnosti kurdsých študentov v ČSSR, ich názory na politický vývin v Iraku a získať poznatky o príprave, priebehu a výsledkoch konferencie vo Frankfurte. Správu pre informáciu X.S-FMV.

Náčelník Správy ŠtB :

plk. JUDr. K A Š A N

Vyhotovené 3 x
 Výtł.č. 1 pre nač. S-ZNB
 Výtł.č. 2 pre s. BURMISTROV
 Výtł.č. 3 pre anal. skupinu

WWW.CODING

Č.j. OS-0035/01 - 1977

Bratislava 23.6.1977

PRÍSNE TAJNÉ

Vytlačok č.: 3
Počet listov: 6
Prílohy: 1/1

INFORMÁCIA SPRÁVY ŠtB

/ 26. týždeň /

Za uplynulý týždeň boli operatívnymi prostriedkami Správy ŠtB získané tieto poznatky :

- 1./ Dňa 5.6.1977 sa v hoteli KRYM v Bratislave zišli Dr. Aristid JAMNICKÝ, nar. [REDAKOVANÉ], Dr. Štefan KUPČA, nar. [REDAKOVANÉ], Vladimír MORAVČÍK, nar. [REDAKOVANÉ], bývalí exponenti HSĽS, všetci bytom [REDAKOVANÉ], pričom MORAVČÍK uviedol, že bývalý poslanec HSĽS Pavel ČARNOGURSKÝ po prepustení z vyšetrovacej väzby sa prestal s nimi stykať, má obavy a nikam do spoločnosti nedochádza.

Menovaní rozoberali návrh novej Ústavy ZSSR a vyjadrili sa, že v nej nie je nič nové zakotvené, až na okolnosť, že ani v ZSSR sa podľa ich vyjadrenia nebude presadzovať diktatúra proletariátu v takej miere ako doteraz. Dr. JAMNICKÝ k tejto otázke uviedol, že v ZSSR sa týmto spôsobom snažia presvedčiť obyvateľstvo, že v Sov. zväze sa nenachádza iná vrstva obyvateľstva ako proletariát.

Správa pre informáciu X. a XII. S FMV.

2./ Dňa 7.6.1977 bola poštou doručená na adresu hotela KY-JEV v Bratislave zo zahraničia zásielka-obálka, v ktorej sa nachádzal jeden list z emigrančných novín ČESKÉ SLOVO č. 2 z februára 1977, kde v článku pod názvom MANIFEST O LIDSKÝCH PRÁVECH - CHARTA 77, bolo písané o Charte 77, vrátane zoznamu osôb, ktoré túto v ČSSR podpísali. Ako odosielateľ zásielky bol uvedený SMITH John, [REDACTED], [REDACTED] ONIÁRIO-Kanada.

Správa je pre informáciu.

3./ Bolo zistené, že organizácia FASUC /Federácia afrických študentov/, založená zahraničnými študentmi študujúcimi v ČSSR vo svojom programe uznáva sáce socialistické štáty, ale neuznáva ZSSR ako vedúcu silu soc. tábora. Tuto okolnosť dávajú najavo ZŠ pri rôznych prejavoch, na zhromaždeniach a schôdkach. Na základe uvedených skutočností pokrokovro zmýšľajúci ZŠ sa v poslednom období neúčastňujú akcií, ktoré poriada uvedená organizácia.

Prameň okrem toho uviedol, že skupina etiopských študentov v Bratislave, ktorá vystupuje pod názvom "Federation", naďalej pokračuje v osočovaní a odsudzovaní terajšieho režimu v Etiopii. Uvedená skupina chce týmto spôsobom docieľiť, aby soc. krajiny prestali uznávať a podporovať terajší režim v Etiopii.

Správa pre informáciu X.S FMV. Ustanovia sa osoby činné v skupine "Federation", ktorým bude venovaná náležitá agentúrno-operatívna pozornosť.

4./ Vytažením Ing. Petra ONDREJČEKA, nar. [REDACTED], vedecký pracovník Výskumného ústavu zväračského /VÚZ/ Bratislava, ktorý^v máji 1977 uskutočnil služobnú cestu do Talianska,

bolo zistené, že počas pobytu u fy. METALURCIA BERGAMAJCA prišiel do styku s Ing. Antoninom GIUSEPPE /bližšie národné neznáme/, riaditeľ uvedenej firmy, ktorý sa v súvislosti so zváraním kovov zmenil o tom, že VÚZ bol prvý, ktorý vyvinul technológiu zvárania elektrotroskovým spôsobom a požiadal prameňa o poskytnutie technických informácií, ktoré by prispeli k ukončeniu vývoja tohto zariadenia pre ich firmu.

ONDREJČEK požiadavku neprijal s odôvodnením, že túto problematiku nerieši, načo GIUSEPPE reagoval tým, že v najbližšej dobe pricestuje do ČSSR, s cieľom získať informácie k danej problematike a dosiahnuť svoj zámer, t.j. vyriešiť problém elektrotroskového zvárania.

Príchod VC GIUSEPPE do Bratislavy má pod agentúrnou kontrolou, s cieľom zistenia jeho celkových záujmov v ČSSR.

5./ V máji 1977 pricestoval do Bratislavy Paul Joseph COSTOLANSKI, nar. [redacted], pracovník MZV USA, ktorý sa predtým zdržoval v Prahe. V Bratislave navštívil Júliusa SATINSKÉHO, nar. [redacted], herec v divadle Nová Scéna a jeho manželku Olgu LOJDOVÚ, nar. [redacted] baletka, obaja bytom [redacted]. Vo večerných hodinách navštívili vinára a do spoločnosti bol pozvaný i Ing. Ján DLOUHÝ, nar. [redacted] s manželkou, bytom [redacted].

COSTOLANSKI informoval uvedenú spoločnosť, že medzi ČSSR a USA prebiehajú rokovania smerujúce k zahájeniu činnosti amerického konzulátu v Bratislave a on má vykonávať funkciu konzula. Vyjadril sa tiež k zlatému pokladu ČSSR, ktorý sa nachádza v USA v tom smere, že spor bude vyriešený v prospech oboch. Z Bratislavy odcestoval do Budapešti a odtiaľ späť do Washingtonu.

Správu odstúpiť I. odboru S-ŠtB Bratislava a použiť do SAPO. Vyjašenia sa vzťahy Ing. DLOUHÉHO a SATINSKÉHO s COSTOLANSKIM.

- 6./ Od 6. do 10.6.1977 prebiehala v Moskve Všenáboženská konferencia, ktorej sa zúčastnili delegáti všetkých cirkví na svete. Z ČSSR sa jej zúčastnila 20 členná delegácia na čele, ktorej bol gen. biskup evanjelickej cirkvi Dr. Ján MICHALKO z Bratislavy.

Na konferencii sa rokovalo o troch otázkach :

- 1./ o odzbrojení,
- 2./ o trvalom pokoji,
- 3./ o spravodlivých vzťahoch medzi národmi.

Vystúpenia delegátov mali mierový charakter, neutočilo sa na politické zriadenia až na vystúpenie zástupcu baptistov z NSR, ktorý sa vyjadril, že v soc. štátoch sa porušujú ľudské práva a veriaci sú väznení za náboženskú činnosť. Ďalší delegát z NSR však toto tvrdenie vyvrátil a poukázal, že práve v NSR sú porušované ľudské práva, je veľa nezamestnanej mládeže, fašisti - bývalí vrahovia chodia po slobode a pod.

Na konferencii bol prítomný aj zástupca Vatikánu John LONG, ktorý prečítal posolstvo, ktoré účastníkom konferencie poslal pápež Pavel VI.

Správa pre informáciu X.S FMV.

- 7./ O-ŠtB Trenčín na základe schváleného návrhu v akcii HLÁ-SATEĽ previedlo dňa 13.6.1977 Preventívno-výchovné opatrenie formou pohovoru s Jozefom ONDREJIČKOM, nar. [redacted], vedúci poštového úradu, bez pol.prísl., bytom [redacted] a
- 342

Evou VAŠUROVOU, nar. [redacted], pracovníčka n.p. KARA v Trenčíne, bytom [redacted].

O menovaných bolo známe, že počúvajú slovenské vysielania vatikánskeho rozhlasu, hlavne relácie pátra BOHUSLAVA /salezian Ľudovít MACÁK/, ktoré sú zamerané na aktivizáciu náboženskej činnosti v radoch mládeže a vytváranie krúžkov s cieľom aktivizovania náboženského života. Okrem toho bolo známe, že s obsahom relácií oboznamujú svojich spolupracovníkov.

ONDREJIČKA i VAŠUROVÁ priznali, že sa na uvedenej činnosti podielali a uviedli, že od tejto v budúcnosti upustia, čím PVO splnilo svoj účel.

Frostredníctvom dôv. siete bude prevádzaná kontrola či menovaní upustili od posluchu a šírenia obsahu uvedených relácií.

8./ Dňa 17.6.1977 bolo na základe schváleného návrhu uskutočnené PVO formou pohovoru s navrátilcom Viliamom HANÁKOM, nar. [redacted], zamestnaný ako údržbár-elektrikár u ČSTV, bytom [redacted], ktorý je preverovaný vo zv. PO DEVÍN pre tr. činnosť prípravy k emigrácii a propagovanie kapitalistického spôsobu života. Cieľom pohovoru bolo zabrániť ďalšej príprave menovaného k emigrácii, ktorý cieľ bol i dosiahnutý. Menovaný svoje počínanie priznal a oľutoval, pričom prisľúbil, že od nesprávnych výrokov, ako i od prípravy k emigrácii upustí.

HANÁKOVÍ Bude venovaná naďalej agentúrno-operatívna pozornosť a jeho cesty do zahraničia zostanú naďalej blokovvané.

9./ Podobné preventívno-výchovné opatrenie bolo uskutočnené dňa 20.6.1977 pohovorom s ďalším navrátilcom Jozefom ŠEVČÍKOM, nar. [redacted], mechanik meracích prístrojov Zs. plyná-

- 6 -

renských závodov v Bratislave, ktorý bol preverovaný vo
zv. PO MECHANIK pre prípravu k emigrácii do KZ. PVO v danom
prípade splnilo svoj účel.

ŠEVČÍK bude naďalej pod agentúrno-operatívnu kontrolou
a jeho cesty do zahraničia zostanú blokové.

Náčelník Správy ŠtB :
plk. JUDr. K A S A N

Vyhotovené 3 x

Výtł.č. 1 pre náč.S-ZNB
Výtł.č. 2 pre s. BURMISTROV
Výtł.č. 3 pre anal. skupinu

295

Príloha č. 1 k Informácii Správy ŠtB za 26. týždeň zo dňa
23.6.1977.

PRÍSNE TAJNĚ

Výtlačok č.: 1
Počet listov: 1

BRUTUS - os. zv.č. 16539

Prameňom TA-211 bolo zistené, že Dr. Július GÁBRIŠ, biskup z Trnavy a Dr. Ján PASZTOR, biskup z Nitry dostávajú od zahraničnej spoločnosti "PALATINUS" zo Švajčiarska finančnú pomoc vo forme tuzexových bonov. Uvedená spoločnosť okrem iného má za cieľ finančne podporovať činnosť rím. kat. duchovných v ČSSR. Uvedení biskupi obdržali dňa 6.6.1977 finančnú pomoc a to biskup GÁBRIŠ 10.000 tuzexových korún a biskup PASZTOR 2.500 tuzexových korún.

Finančná pomoc biskupom je zasielaná z poverenia Medzinárodnej Charity, ktorú už obdržali vo viacerých prípadoch.

Správa pre informáciu K. S FMV Praha.

Č.j.OS-0035/01 - 77

Bratislava 7.4.1977

PRÍSNE TAJNÉ

Výtlačok č.: 3
Počet listov : 9

INFORMÁCIA SPRÁVY ŠtB

za 15. týždeň

Za uplynulý týždeň boli operatívnymi prostriedkami Správy ŠtB získané tieto poznatky :

- 1./ O-ŠtB Komárno previedlo spravodajské vyťaženie čs. štát. príslušníka Karola IMELIHO, nar. [redacted] z Komárna, zamestnaný ako colník, prostredníctvom ktorého bolo zistené, že 22.12.1976 sa v Komárne zdržoval VC zo Švédska Vince VICEI, nar. [redacted], bývalý maďarský emigrant z roku 1956, po dobu 14 dní.

IMELI k VC VICEI uviedol, že do MĽR ma zakázaný vstup z dôvodov, že pred 5 rokmi bol získavaný maď. bezpečnosťou k spolupráci, čo odmietol, pre ktoré okolnosti dochádza do ČSSR za účelom uskutočňovania styku s maď. štátnou príslušníčkou, 25 ročnou, krstného mena Magda /bližšie nacionále nezistené/ z mesta Pecs, kde pracuje ako vychovávateľka v materskej škole. Menovaná je rozvedená, bývalý manžel pracuje ako tajomník Kom. zväzu mládeže, prostredníctvom ktorej VICEI zasiela pre Okresného náčelníka bezpečnosti v Peci menšie pozornosti.

VICEI vo Švédsku je vlastníkom kožušnickej dielne, bývalý aktívny dôstojník maď. armády, ktorého v predchádzajúcich rokoch navštívila horeuvedená žena i vo Švédsku. VICEI Komárno navštívil doposiaľ trikrát, posledné i byt prameňa, ktorý sa nachádza v tesnej blízkosti objektu sov. armády.

O poznatku informovať maďarských priateľov.

- 2./ Oficiálnou cestou bolo zistené, že dňa 18.3.1977 sa uskutočnilo na Riaditeľstve čs. štát. kúpeľov v Trenčianskych Tepliciach, okr. Trenčín jednanie s Markom HANDLEROM, nar. [REDAKOVANÉ], sionista, USA štát. prísl., majiteľ cestovnej kancelárie, bytom New York. Predmetom jednania bola požiadavka HANDLERA umiestniť 400 pacientov z USA v priebehu letnej liečebnej sezóny v roku 1977 v kúpeľoch Trenč. Teplice.

Okrem oficiálneho jednania HANDLER uviedol, že pacienti žid. pôvodu z USA majú záujem uskutočniť liečenie v ČSSR, ale majú určité obavy v súvislosti s Chartou 77 a podľa neho s údajným porušovaním ľudských práv v ČSSR. Vyjašnil sa, že sú ovplyvnení USA oznamovacími prostriedkami. HANDLER uviedol, že on situáciu v ČSSR dobre pozná a svojím klientom vysvetlil, že táto je v ČSSR normálna a nemusia sa báť absolvovať liečenie. V tomto smere bude na záujemcov o liečbu v ČSSR i v budúcnosti pôsobiť. Po skončení uvedeného jednania odišiel HANDLER na ďalšie jednanie do Karlových Varov.

K osobe HANDLERA a jeho klientov - sionistov budú prevádzané štb. opatrenia podľa vypracovaného AOP v akcii SPLEN-DID. Správa pre informáciu.

- 3./ Dňa 12.2.1977 telefonoval na byt prameňa Ludvík KATONA, nar. [REDAKOVANÉ], čs. emigrant z roku 1967, t.č. bytom Kanada-Toronto, ktorý sa dôverne poznal s hokejistami

CHZJD Slovan Bratislava. Nakoľko prameň nebol prítomný, KATONA hovoril s jeho matkou, ktorej oznámil, že písomné zmluvy sú už pripravené, ale mená osôb jej neuviedol.

Prameň sa vyjadril, že sa jedná o písomné zmluvy pre hokejistov Slovana CHZJD Bratislava Mariána a Petra ŠTASTNÉHO, ktorých KATONA získava pre niektoré kanadské mužstvo. KATONA pravdepodobne mienil poslať zmluvu po premeňovaní bratom ŠTASTNÝM k zaujatiu stanoviska. K predbežnej dohode s KATONOM o ich pôsobení v Kanade malo prísť pri zájazde Mariána ŠTASTNÉHO do Kanady.

Prameň pri ďalšom vyťažení uviedol, že dňa 18.3.1977 telefonoval KATONOVÍ do Kanady, ktorý povedal, že príde do Viedne na falošný pas a prinesie zmluvu pre Mariána ŠTASTNÉHO. KATONA sa chce zúčastniť MS v ľadovom hokeji vo Viedni 23.4.1977, kedy chce získať pre kanadské mužstvo aj jedného reprezentačného obrancu z ČSSR, avšak jeho meno a oddiel neuviedol. Podľa prameňa KATONA javí záujem len o Mariána ŠTASTNÉHO a už nie o jeho brata Petra. Marián ŠTASTNÝ sa vyjadril, že do Kanady by šiel len vtedy, ak by s ním cestovala i jeho manželka a dve deti.

Po dohode s X. S FMV sa prevedie s Mariánom a Petrom ŠTASTNÝM preventívno-rozkladné opatrenie a podľa výsledku sa rozhodne o ich účasti na MS v ľadovom hokeji vo Viedni.

- 4./ NSR fy MANFRED-DAHL, zaslala 1.2.1977 vedeniu Domu techniky Bratislava dopis, v ktorom žiada o súhlas usporiadania sympózia v Bratislave v apríli t.r. na tému "Novovynutý elektroinštalačný systém".

V dopise sa ďalej zdieľuje, že obdobné sympozium realizovali v januári 1977 v Prahe, o čom podá bližšie informácie Dr. Andrej FERJENČÍK, nar. [redacted], pracovník Priem. školy chemickej Bratislava, ktorý je s firmou v úzkom kontakte a zároveň prejedná možnosti ich požiadavok.

Dr. FERJENČÍK jednal s vedúcimi pracovníkmi Domu techniky, od ktorých požadoval, aby Dom techniky poskytol svoj objekt k prevedeniu sympozia na 15.4.1977, vrátane výstavného areálu, kde má fy MANFRED-DAHL záujem vystavovať svoje výrobky. Ďalej trval na tom, aby sa uvedená akcie fy MANFRED realizovala bez súhlasu a zainteresovanosti PZO pri INCHEBE Bratislava.

Ďalej Dr. FERJENČÍK požadoval, aby NSR fy MANFRED nemusela za celú akciu platiť devízami, čo dokumentuje i ten fakt, že ponúkol pracovníkom Domu techniky odmeny vo forme úplatkov v bonoch. Vedenie Domu techniky s návrhom Dr. FERJENČÍKA nesúhlasilo, v dôsledku čoho bol menovaný nútený pripraviť podmienky k sympoziu legálnou cestou, t.j. cez PZO INCHEBA, ktorá bude prebiehať v stanovenom termíne za prítomnosti 6 pracovníkov fy MANFRED.

Sympóziu bude venovaná operatívna pozornosť, najmä k Dr. FERJENČÍKovi a pracovníkom uvedenej fy.

- 5./ Dôveryhodný prameň, ktorý sa zúčastnil jednania na Min. poľnohospodárstva a výživy SSR /MPV-SSR/ o nákupe licencie vysušených fólií pre MPV-SSR, podal správu, že najvýhodnejšia bola vybratá anglická fy FLEXIPANE, o čo prejavili záujem i poľnohospodári v ZSSR a ďalšie soc. štáty, pre ktoré dôvody sa vyžaduje i urýchlenie nákupu uvedenej licencie do ČSSR.

Za týmto účelom bol Jozefovi MALOVI, nar. [redacted], pracovníkovi MPV-SSR predložený technicko-ekonomický rozbor nákupu licencie, z ktorého vyplývala jeho výhodnosť a rýchla návratnosť vložených investícií, avšak menovaný sa snaží realizáciu kúpy licencie čo najviac oddialiť.

Na ďalšej porade konanej na Min. poľnohospodárstva a výživy sa k uvedenému rozboru MALO nevyjadril, s odôvodnením, že k licencií nemá technicko-ekonomické podklady,

402

pre ktoré okolnosti doporučoval a navrhoval, aby sa v SSR používala polyolefínová fólia, vyrábaná n.p. TECHNOLEN Lomnice n/Popelkou v licencií rak. fy LENZING.

Prameň k fólii vyrábanej fy LENZING uvádza, že táto ma malú priepustnosť slaečných lúčov, v dôsledku čoho nemôže byť používaná na skleníky, nie je vystužovaná kovom ako FLEXIPANE a vyžaduje si každoročný dovoz surovín z KŠ za cca 20 mil. Kčs. Devízové náklady na FLEXIPANE by činili 3,5 mil. Kčs, v čom je zahrnuté právo výroby fólie, jej predaja do soc. štátov a KŠ, výroba strojného zariadenia a právo predaja sublicencií do soc. štátov, pričom domáce suroviny na výrobu tejto fólie sú už zaistené.

Podľa prameňa príčinou MALOVHO zamietavého postoja k licencií FLEXIPANE i keď dal k tomuto jednaniu s firmou podnet, je presadiť dovoz od franc. fy POLYCAIR, ktorí zastupuje v ČSSR priekupník MÖSCHLER z Viedne, s ktorým MALO udržiava styky a cestou hohoto nakupuje rôzne poľnohospodárske a potravinárske zariadenia z KŠ.

Nakoľko MALO je blokovaný XII.S FMV, poznatok im bude odstúpený k ich ďalšiemu sprav. využitiu.

- 6./ N.p. Slovenské lodenice /SL/ Komárno uplatnili požiadavku dovozu plechov k stavbe objektov RMNL 2700 / riečno-morská nákladná loď/ pđ PZO FEROMET, ktoré im na stanovený čas neboli dodané, v dôsledku čoho SLK pristúpili k penalizácii v sume 810.390 Kčs.

Za účelom zabezpečenia týchto plechov, zamestnanec SLK Voitech MURCIN, nar. [redacted], navštívil PZO FEROMET, s cieľom dodania tohto materiálu, kde mu bolo naznačené, že PZO FEROMET dovoz plechu pre SLK môže zabezpečiť iba v tom prípade, ak SLK ustúpia od penalizácie PZO a vrátia uvedenú sumu PZO.

402

V prípade, že SLK budú trvať na penalizácii PZO PEROMET im plech nezabezpečí a PROMSYRIO v Moskva bude penalizovať SLK pre oneskorené dodávky lodí.

Poznatok dať do pozornosti XI S FMV s cieľom prevedenia príslušných opatrení.

- 7./ Vytažením veliteľa námornej lode BOJNICE, kpt. Antonína FOJTU, nar. [redacted], pracovníka ČSPD Bratislava bolo zistené, že 14.3.1977 v prístave ISKANDERUN - Turecko, našli colné orgány na lodi BOJNICE skrytý nedeklarovaný colný tovar a to 20 kartónov whisky a 87 kartónov amerických cigariet.

Nakoľko k nájdenému tovaru sa nikto nechcel priznať, turecké orgány zatkli na lodi 1. palubného dôstojníka Dušana OSTROVSKÉHO, nar. [redacted], strojného dôstojníka Ludevíta ALMAŠIHO, nar. [redacted] a strojmajstra Ivana FAJNORA, nar. [redacted]. Všetko pracovníci ČSPD Bratislava, ktorí boli odovzdaní mestskej prokuratúre a podrobení výsluchu. O zadržaní čs. lodníkov, kpr. FOJTU telefonicky oznámil čs. zastupiteľskému úradu v Ankare, ktorý sa z rozhovoru od veľvyslancu dozvedel, že zo strany čs. ZÚ sa podnikajú príslušné opatrenia.

Dňa 17.3.1977 bolo zasadanie súdneho senátu, kde boli horemenovaní znovu podrobení výsluchu a vynesený rozsudok v tom smere, že OSTROVSKÝ, ALMAŠI a FAJNOR budú ponechaní vo väzbe do 7.4.1977, kedy bude ďalšie súdne pojednávanie.

Poznatok dať do pozornosti XI. SFMV a po návrate menovaných z Turecka, previesť ich hĺbkové sprav. vytaženie, s cieľom zistenia, aké pohnútky ich viedli k pašovaniu tovaru.

- 8./ JRD- Trenčín - Zámotie v roku 1976 zakrechovalo 16,5 vagonov zemiakov, z toho 6 vagonov určených na výsadzbu, kto-

ré však nesprávnym zakrečtovaním takmer všetky zhnili.

Aby všetky zemiaky nepodľahli skaze, tieto JRD prebralo, z ktorého množstva ku konzumácii je možné použiť iba jeden vagón. Podľa prameňa agronóm JRD Stanislav HAJNÍ, nar. [redacted] si svoju funkciu vykonáva nezodpovedne, pretože sa nepostaral o riadne uskladnenie-zakrečtovanie týchto zemiakov.

Poznatok je informatívneho charakteru, je dokumentovaný a o situácii bude písomne informovaný ved. taj. OV KSS Trenčín.

9./ Dňa 24.3.1977 bolo Správou ŠtB uskutočnené preventívno-výchovné opatrenie formou pohovoru s čs. občiankou Martou ĎURIŠOVOU, nar. [redacted], úradníčka u Záhr. a rekreačných služieb, ktorá bola preverovaná vo zv. PO MARTA pre tr. činnosť prípravy k emigrácii. Menovaná prostredníctvom svojho emigrovaného brata v NSR hľadala možnosti fingovaného sobáša s niektorým cudzincom, ktorým spôsobom sa chcela dostať do zahraničia. Aby predišla odhaleniu zasielala korešpondenciu bratovi do NSR ako jeho priateľ, pričom sa mužským menom i podpisovala. PVO splnilo svoj účel, ĎURIŠOVÁ svoje počíbanie priznala a rozhodla sa od ďalšieho konania príprav k emigrácii upustiť.

Cesty menovanej do KŠ zostanú naďalej blokové, pričom bude sledovaná reagencia na preveďené PVO.

10./ Ďalšie preventívno-profylaktické opatrenie v poradí už tretie bolo uskutočnené O-ŠtB Senica u čs. občana povoláním lesník, vedenom v akcii NEPRIATEĽ, ktorý v kruhu svojich známych rozširoval nepravdivé - tendenčné správy z rozhlasového vysielania nepr. staníc Hlas Ameriky a SE, pričom tiež záporne vystupoval proti nášmu zriadeniu. Po dvoch neúspešných pohovoroch uskutočnenými orgánmi bezpečnosti, bol preveďený terajší pohovor s menovaným prostred-

níctvom riaditeľa Lesného závodu, ktorý z časti splnil svoj účel, pretože osoba doterajšie počínanie oľutovala a prisľúbila, že v budúcnosti sa podobnou činnosťou nebude zapodievať.

Objekt zostáva naďalej pod agentúrnou kontrolou.

- 11./ Dňa 22.3.1977 bolo oddelením ŠtB Trebčín uskutočnené preventívno-profylaktické opatrenie formou pohovoru s Jozefom CHLEBANOM, technik na GR CEVA v Trenčíne, ktorý bol preverovaný vo zv. PO pre jeho styky s AVV v Prahe ako i s VC. Cieľom PPO bolo objasniť a zamedziť tieto nežiadúce styky, čo sa i podarilo, čím opatrenia splnili svoj účel.
- 12./ Dňa 23.3.1977 bolo uskutočnené preventívno-profylaktické opatrenie s Jirím DOBEŠOM, vedúcim výroby v n.p. Sklobal Nemšová / preverovaný vo zv. PO / s cieľom zamedzenia prípadného úniku poznatkov vojenského charakteru, nakoľko menovaný, ktorý býva v blízkom priestore sov. voj. objektu často služobne cestuje do KŠ. PPO bolo prevedené s kladným výsledkom.

CHARTA 77

- 13./ Dôveryhodná osoba pri stretnutí uviedla, že na adresu ČEDOK Bratislava prišiel z Anglicka 10.3.1977 list, v ktorom boli výstrižky článkov novín, zameraných proti ČSSR v súvislosti s Chartou 77 a tiež zamerané proti situácii v iných soc. krajinách. Prameň odovzdal 8 kusov týchto výstrižkov, ktorých obsah preložil do slov. jazyka. V článkoch sa píše, že v Prahe boli zatknutí Vladimír VLAŠTIVKA, 35 ročný fyzik a Aleš MACHÁČEK, 30 ročný agronom, ktorí podpísali Chartu 77. Ďalej sú články zamerané na otázku prerušenia rokovania

medzi ZSSR a ČĽR ohľadne spoločných hraníc, na pozvanie Vladimíra BUKOVSKÉHO a s. CORVALÁNA na rozhovor v talianskej televízii, o prijatí BUKOVSKÉHO prezidentom USA, na ktorého BUKOVSKÝ naliehal, aby bol dôsledný v naliehaní na Moskvu pri dodržiavaní Helsinských dohôd a o tom, že čs. diplomati sa snažia uniknúť z Bonnu v súvislosti s dezertovaním pracovníka Čs. ZÚ v Bonne Svetpžára ŠIMKU. Zo ŠIMKOVÝCH výpovedí boli podľa článku z čs. zamestnancov na veľvyslanectve v Bonne odhalení ako vyzvedači Rudolf KOVAL a Vladimír KULICH. Ďalšie poznatky sú všeobecné, bez štb. charakteru.

Správa pre informáciu,

Vyhotovené 3 x

Výtl.č. 1 pre náč.S-ZNB
Výtl.č. 2 pre s. BURMISTROV
Výtl.č. 3 pre anal. skupinu

Náčelník Správy ŠtB :

plk. JUDr. K A S A N